

De vrouwen aan de Nederlandse retailtop

08-03-2017 13:06

Vandaag precies honderd jaar geleden brak onder leiding van de revolutionaire Aleksandra Kollontaj een staking uit in Sint-Petersburg, vanwege de slechte arbeidsomstandigheden in de textielindustrie. Voor het Internationale Vrouwensecretariaat van de Communistische Internationale was dat mede de aanleiding om 8 maart vier jaar later uit te roepen tot Internationale Vrouwendag, en dat is het tot op de dag van vandaag. Emancipatie en economische zelfstandigheid van vrouwen zijn terugkerende thema's waarvoor aandacht wordt gevraagd tijdens die dag. Hoe staat het daarmee in de retail? In het afgelopen meinummer van RetailTrends werd uitgezocht hoeveel vrouwen er al aan de top staan bij Nederlandse retailers. Daaruit blijkt onder meer dat Nederland zeker geen voorloper is.

Van de bestuurders binnen de retail is 16,2 procent vrouw, terwijl dat voor 8,7 procent van de commissarissen het geval is. Daarmee doet de retailbranche het vergeleken met de landelijke gemiddelden (respectievelijk 9,6 en 11,2 procent) niet onaardig, maar Jorissa Neutelings vindt het zorgwekkend. Als directeur van Riore is zij [bedrijvendokter](#) en adviseert ze bedrijven bij transformaties. Daarnaast heeft ze

het zakelijke vrouwenplatform B-Elle.nl opgericht, waarop zij succesvolle vrouwen interviewt. In haar werk ziet zij vrijwel geen vrouwelijke bestuurders, laat staan commissarissen. Hoe stereotyperend de babyboomers staan voor oude gebruiken, zo typerend is het gebrek aan vrouwen in organisaties die niet vernieuwen. Want bedrijven die wél vernieuwend zijn, bezitten volgens Neutelings bepaalde eigenschappen. Denk aan klantgerichtheid, sensitiviteit, servicegerichtheid en oog voor detail. Typisch feminie eigenschappen, maar die mannen net zo goed kunnen bezitten. Het komt nu eenmaal niet vaak ter sprake. Masculien wordt in HR vooral geduid als winstgericht, oplossingsgericht, soms onverschilligheid. Empathie, collegialiteit en willen samenwerken zijn dan weer typische vrouwendingen.

Achterhoede

Bedrijven met een gemengd bestuur presteren doorgaans beter, bleek al uit het onderzoek Bedrijvenmonitor 2012-2015 dat de overheid liet verrichten. Beslissingen worden beter doordacht en afgewogen en de ondernemingen zijn beter in staat om in te spelen op veranderingen in de markt. Met mooiere financiële resultaten tot gevolg. Als je dat beseft laat je niet de helft van het beschikbare talent aan de kant staan, aldus commissievoorzitter Gerdi Verbeet. Er is een kleine groep voortrekkers die het belang van diversiteit begrijpt. Waar zij zich echter zorgen om maakt is de grote achterhoede van bedrijven. Zij zien niet dat de arbeidsmarkt is veranderd, dat de toestroom van vrouwen uit het hoger onderwijs enorm is toegenomen en de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt sterk is gegroeid, concludeert zij in het rapport. In die achterhoede zijn ook retailers te vinden. De 4900 bedrijven die onder de Wet bestuur vallen, voldoen namelijk aan een activa van 17,5 miljoen euro, een omzet van 35 miljoen euro en een gemiddeld aantal werknemers van 250 op twee opeenvolgende balansdata. Criteria die voldoende retailers kunnen afstrepen.

HEMA kijkt voor de invulling van bestuursrollen nadrukkelijk naar zijn doelgroepen, naast het hebben van de juiste mensen op de juiste plek. Het moet in onze ogen een goede vertegenwoordiging zijn van consumenten en medewerkers, zodat zij zich kunnen herkennen in de onderneming, aldus toenmalig hoofd HR Gwen Melcherts. En net als onze klanten lijken onze bestuurders niet op elkaar. Het bestuur van HEMA bevatte ten tijde van het onderzoek twee vrouwen, de raad van commissarissen alleen mannen. Een momentopname, zei Melcherts toen al. Kort daarna werden inderdaad zowel een vrouwelijke directeur als commissaris aan de organisatie toegevoegd. Het belangrijkste uitgangspunt is de beste kandidaat te vinden voor een positie, aldus Melcherts.

Inleven

Ook voor financieel directeur Edith Appels en commercieel directeur Susanne Kroon van supermarktketen Spar voelt het natuurlijk om veel vrouwen in management- en bestuursfuncties te hebben. Met Sjaak Kranendonk als algemeen directeur vormen zij in ons land het bestuur van Spar Holding. Appels: Er is geen rekening mee gehouden, maar wij zijn zelf heel blij met het aandeel vrouwen in onze top. (De voorzitter van de raad van commissarissen van Spar is ook een vrouw, red.). Voor retail is het een toegevoegde waarde om vrouwen aan boord te hebben, denkt ze. Omdat het merendeel van onze klanten vrouw is, kunnen wij ons goed inleven. We weten soms beter wat hen beweegt om bij ons te shoppen. Al hangt het ook af van het specialisme, zegt Kroon. Het vriendelijke dat Spar wil uitstralen kan ik in mijn werk als commercieel directeur goed overbrengen.

Spar is klaarblijkelijk niet de enige supermarktketen die er zo over denkt. Hoewel maar vier van de achttien onderzochte foodretailers een of meerdere vrouwelijke bestuurders hebben, is de commerciële functie het populairst. Bij Jumbo zwaait Colette Cloosterman-van Eerd de scepter als commercieel directeur, de commercieel directeur van Ahold en de cfo van Plus zijn tevens vrouw. Naast het neerzetten van een

vriendelijke uitstraling en knusse sfeer op de winkelvloer, helpt het vrouw-zijn volgens Appels om ondernemers mee te krijgen in hun verhaal. â€œWe komen iets minder bedreigend over en het is moeilijker om je tegen ons af te zetten.â€ Het zijn volgens de directeuren eigenschappen die mannen ook bezitten, maar die bij vrouwen van nature eerder te vinden zijn.

In andere functies kan het ook andersom zijn. Op een vacature voor bedrijfsadviseur kwamen bijvoorbeeld momenteel meer mannen af. Kroon: â€œEr is nu zo veel gaande in retail, veel mensen kijken om zich heen.â€ In de loop der jaren staan meer vrouwen met ervaring en een goed cv op, verwacht ze. â€œVijftig jaar geleden kreeg mijn moeder ontslag toen ze aankondigde te gaan trouwen. Nu onvoorstelbaar, maar het is slechts Ã©n generatie geleden. Het zijn andere tijden; er studeren steeds meer vrouwen af en zij willen vaak een carriÃ¨re combineren met een gezin.â€

Aantal onderzochte retailers, waarvan met vrouwen in het bestuur

18 foodretailers.....	4
31 fashionretailers	12
10 elektronikaretailers	4
16 woon-, bouw- en tuinretailers	5
5 optiekretailers.....	2
5 personal careretailers	4
7 huishoud- en warenhuisretailers.....	5
4 boekretailers	1
3 fiets- en autoretailers.....	2

- 53 van de 327 bestuurders zijn vrouw. Van de 196 commissarissen zijn er zeventien vrouw.
- Relatief gezien heeft de persoonlijke verzorgingsbranche de meeste vrouwelijke bestuurders. In 80 procent van de besturen zit een vrouw. De huishoud- en warenhuisketens staan op de tweede plaats met 71,4 procent.
- Van de 51 raden van commissarissen zit er in dertien ten minste één vrouw. In de top honderd krijgen bij 38 retailers vrouwelijke bestuursleden iedere maand een loonstrook.